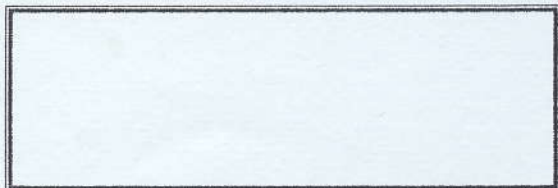

BIETENTJE

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN
NATUURVERKROEP MARKVALLEI

JAARGANG 26 NR. 4: OKT/NOV/DEC 2007

BEZOEKERSCENTRUM
DE KLAPEKSTER
IEDERE ZONDAG OPEN
VANAF 13.00

(OOK IN DE WINTER)

Afgiftekantoor: 2320 Hoogstraten
V.U.: Wim Verschraegen - Voorraad 10 - 2322 Minderhout

Colofon

't Bieteutje is het kwartaalblad van Natuurwerkgroep Markvallei.

Deze werkgroep vormt de koepel van de volgende verenigingen :

Natuurpunt Markvallei VZW
J.N.M. Markvallei VZW
V.M.P.A. Hoogstraten VZW
V.E.L.T. Noorderkempen VZW

Dagelijks bestuur Natuurpunt Markvallei VZW :

Voorzitter

Drej Oomen
(drej.oomen@pandora.be)
Klein Eyssel 29 a
2328 Meerle
☎ 03/315.02.45 (☎ 0476/53.58.44)

Werkgroep Beleid + Ondervoorzitter

Bart Royens
(bart.karolien@scarlet.be)
Stevenekens 84
2310 Rijkevorsel
☎ 03/309.94.56

Secretaris

Pol Vandersteen
(pol.vandersteen@skynet.be)
Vrijheid 170 bus D
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.07.12 (☎ 0475/83.26.46)

Bezoekerscentrum 'De Klapekster'

Koen Verschueren
(koen.verschueren1@telenet.be)
Klinketstraat 19
2323 Wortel
☎ 03/314.24.15 (☎ 0472/91.35.11)

Penningmeester

Jaak Brosens
(Jaak.Ria.Brosens@telenet.be)
Kerkstraat 48
2328 Meerle
☎ 03/315.74.41 (☎ 0495/26.74.41)

Werkgroep Natuurstudie

Stijn Leestmans
(stijnleestmans@hotmail.com)
Lod. De Konincklaan 325
2320 Hoogstraten
☎ 0479/93.21.12

Verenigingswerking

Ingrid Brosens
(ingridwim@hotmail.com)
Vooraard 10
2322 Minderhout
☎ 03/314.47.75 (☎ 0497/28.18.66)

Werkgroep Natuurgebieden

Bart Hoeymans
(bart.hoeymans@hotmail.com)
2320 Hoogstraten
☎ 0479/79.93.61

Hoofredacteur 't Bieteutje : Wim Verschraegen (zie Ingrid)

Leden van V.M.P.A., V.E.L.T. en van andere Natuurpunt- of JNM-afdelingen kunnen zich abonneren op 't Bieteutje door overmaking van 4 € op rekeningnummer 523-0453829-41 onv. Natuurpunt Markvallei, Kerkstraat 48, 2328 Meerle met vermelding van "'t Bieteutje 2007".

Website Natuurwerkgroep Markvallei : www.natuurpunt.be/markvallei

Website JNM Markvallei : www.jnm.be/markvallei

Voorwoord

Beste leden,

In dit nummer vinden jullie een uitgebreide agenda terug. Het is het resultaat van het brainstormen van een enthousiaste ploeg vrijwilligers van Natuurpunt Markvallei die niets liever wensen dan dat jullie naar één of meer van deze activiteiten komen.

We hebben inderdaad niet stilgezeten, ook niet tijdens de vakantie. De werkzaamheden in onze natuurgebieden eisen terug onze volle aandacht op. Op de Castrelrésche Heide turen de vogeltrektellers geduldig de horisonten af. In de Klapekster startte de cursus "Natuur-In-Zicht", staan de eerste lezingen op het programma, wordt een geschenkenbeurs georganiseerd en wordt verdergewerkt op de zolderverdieping. De werkgroep "beleid" kwam al in actie met betrekking tot de verkaveling in de Markvallei ter hoogte van de 's Boschstraat en volgt het Leader-project op de voet. Iedereen kan bij Natuurpunt Markvallei zijn/haar ei kwijt.

Bovendien, en dat streelt ons ego, nemen we op dit ogenblik de kop in de provincie Antwerpen wat betreft de ledenaangroei. Die bedraagt bijna tien procent. We weten dat de restauratie en de ingebruikname van de Klapekster daar voor een groot stuk tussen zit. We hebben eindelijk een middel om te laten horen dat we bestaan, en dat werkt. Nu is het aan ons om die leden ook te verdienen. Daarom roepen we iedereen op om niet te aarzelen als iets niet loopt zoals het hoort. Jullie zijn lid van een bloeiende vereniging en dat willen we zo houden. Proficiat.

Drej Oomen

Bart Rooyens geeft de les Planten tijdens de cursus Natuur in zicht

Geschenkenbeurs

Natuurpunt Markvallei organiseert op 1 en 2 december een "Geschenkenbeurs" in de Klapekster in Wortel-Kolonie. In ons bezoekerscentrum willen we aanknopen bij een traditie die jarenlang in ere werd gehouden door Oxfam Wereldwinkels in Hoogstraten. In de winkel in de Gelmelstraat kan je daar nog altijd terecht voor je inkopen en originele eindejaarsgeschenken, maar in het verleden pakte de Wereldwinkel uit met een groots opgevatte geschenkenbeurs in Zaal Pax.

We zien het zo groot niet, maar toch willen we met een ruim aanbod van originele geschenken de bewuste koper niet op zijn of haar honger laten. Zaterdag en zondag kan je in de Klapekster terecht voor de aanschaf van Wereldwinkelproducten. Daarnaast zorgen we voor typische Natuurpunt-hebbedinges en allerhande spulletjes om de natuur in de tuin een flink handje te helpen. Ben je op zoek naar "iets anders" en voer je tegelijkertijd "fair trade" hoog in het vaandel? Dan moet je op de geschenkenbeurs zijn.

**IK BEN
VERKOCHT**

Lidmaatschap als eindejaarsgeschenk

Natuurpunt is een snel groeiende natuurvereniging. Heel veel mensen voelen zich aangesproken door de natuur en door de werking van onze vereniging. Maar soms hebben ze een duwtje in de rug nodig om de stap te zetten.

Vandaar doen we volgende suggestie. Ken je iemand die verknocht is aan natuur? Moet je voor hem of haar nog een origineel geschenk kopen? Aarzel dan niet om bewuste persoon een lidmaatschap van Natuurpunt aan te bieden. Laat het ons weten en we zorgen voor een origineel welkomstpakket dat je mooi kan inpakken. In het pakket zitten een cd met vogelgeluiden, het allerlaatste tijdschrift van Natuurpunt, een Bieteutje, een boek met fiets- en wandelroutes in natuurgebieden van Natuurpunt, ... en nog een aantal publicaties. Bovendien kan je kennis een jaar lang genieten van onze tijdschriften en de ledenkorting in de natuur.winkel in Turnhout. Bovenal is het lidmaatschap een goede zaak voor de natuur, en daar kan iemand die verknocht is aan de natuur alleen maar heel blij om zijn.

Contacteer Drej Oomen: drej.oomen@telenet.be of 03-315 02 45

Open teldag

Op 14 oktober organiseert Natuurpunt Markvallei een Open Teldag. Leden van onze afdeling houden zich in september, oktober en november druk bezig met trektellen. Op de Castelreesche Heide, ten noorden van de kolonie, trekken ze bijna dagelijks de wacht op om de overtrekkende vogels te tellen. Hoe dat in zijn werk gaat kan je op 14 oktober meemaken.

Om 8 uur verzamelen de geïnteresseerden aan de Klapenster om vandaar een wandeling te maken naar de trektelpost. Garanties bieden voor prachtige waarnemingen is onmogelijk, maar de ervaren tellers kunnen je in ieder geval wegwijs maken in hun werkwijze en ongetwijfeld een aantal mooie dingen laten zien.

Pollen af van de valleien !

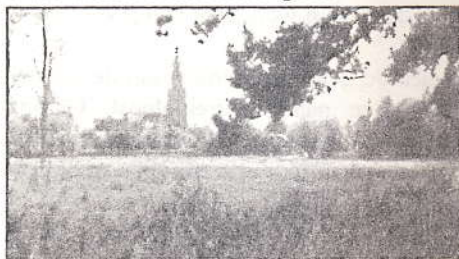
De rooibouw op de valleien in Hoogstraten is begonnen, of misschien al een tijdje bezig. Her en der duiken huizen en bouwsels op in de vallei van de Mark en de bijrivieren. De verkavelingaanvraag in de 's Boschstraat tart alle verbeelding. Natuurpunt protesteert ten stelligste tegen de inname van valleigronden voor bebouwing.

Naar aanleiding van de verkavelingsaanvraag voor de 's Boschstraat dienden we daarom ook samen met Erfgoed Hoogstraten vzw, Werkgroep Trage Voetwegen, vzw De Laermolen en de buurtbewoners bezwaar in. Met een delegatie van ons bestuur waren we aanwezig om mee actie te voeren tijdens het Praatcafé in Hoogstraten en we blijven de zaak, samen met de andere betrokkenen, op de voet volgen.

Natuurpunt ijvert voor meer natuur, een gezonder milieu en de bescherming van authentieke landschappen. Het landschap in de vallei van de Mark, ten noordoosten van het centrum van Hoogstraten, is één van de laatste mooie plekjes van Hoogstraten. Hier vind je nog rust, genieten fietsers en wandelaars van de drassige beemden, de knotwilgen en het prachtige vergezicht zonder bebouwing. Waarom moet in godsnaam ook dit pareltje wijken voor de bouwzucht en het winstbejag?

Valleigronden betonnen is trouwens vragen om problemen. De verkavelingaanvraag bevindt zich op de rand van het overstromingsgebied van de Mark. Er worden bovendien ook zo maar landbouwgronden ingenomen. Hetgeen niet strookt met het goedgekeurde PRUP. Tegen dat PRUP dienden we destijds ook al klacht in omdat we de bui toen al zagen hangen. Spijtig genoeg was de publieke opinie toen met andere dossiers bezig.

We hopen dat het gezond verstand zal mogen zegevieren en dat het stadsbestuur van Hoogstraten op zijn minst de grenzen van het PRUP zal laten respecteren. We vrezen echter het ergste.

Vlinderdag 4 augustus 2007

Dagvlinders ('s namiddags Halsche-Beemden)

Zwartsprietdikkopje
Klein koolwitje
Klein geaderd, witje
Groot koolwitje

Oranje zandoogje
Bruin zandoogje
Bont zandoogje

Nachtvlinders ('s avonds Wortel-Kolonie, voor De Klapekster)

Stro-uiltje
Gewone slakrups
Haarbos
Putu uil
Piramidevlinder
Muisbeertje
V-dwergspanner
Weidehalmuilte
Gewone velduil
Eikenprocessierupsvlinder
Vogelwiekje
Streepkokerbeertje
Gewone huismoeder
Gerande spanner
Witte tijger
Hennepnetelspanner
Oranje dwergspanner
Aangebrande spanner
Bruine vierbandspanner

Gerimpelde spanner
Zwartvlekdwergspanner
Bruine snuituil
Donkergroene korstmosuil
Rietvink
Hagedoornvlinder
Kroonvogeltje
Zwarte c-uil
Oranje o-vlinder

Eveneens op licht :

Gewone wesp
Duitse wesp
Veelkleurig Aziatisch
lieveheersbeestje
2-stippelig lieveheersbeestje

Nieuwe libellensoort voor de Markvallei.

Op 20 mei van dit jaar is er een nieuwe libellensoort voor de Markvallei ontdekt in Wortel Kolonie. En nog niet de minste, de in Vlaanderen met uitsterven bedreigde, Gevlekte Witsnuitlibel. Het is daarmee de 42ste libellensoort voor de Markvallei. In 2005 konden jullie in de Bieteut al lezen over de aanwezige libellen in de Markvallei.

Ondertussen is er een nieuwe Rode Lijst van de libellen opgemaakt, wegens nieuwe inzichten van de aanwezige soorten en populaties van de libellen in België. Een Rode Lijst is een opsomming van de aanwezige soorten van een bepaalde diergroep, in dit geval de Libellen, samen met de aanduiding van hun zeldzaamheid. M.a.w. de in Vlaanderen voorkomende libellen zijn ingedeeld in groepen naargelang hun zeldzaamheid.

In de vorige Rode Lijst hadden we al 2 soorten, de Glassnijder en Noordse witsnuitlibel, die in de groep zaten van met uitsterven bedreigde libellen in Vlaanderen. Deze soorten zijn ondertussen uit deze groep weggehaald omdat ze toch niet zo zeldzaam waren dan eerst werd gedacht. Wat een goede zaak is natuurlijk. En zo zijn nog enkele andere soorten van groep veranderd.

Zo hadden we in de vorige Rode Lijst nog 17 soorten libellen die op één of andere manier bedreigd waren in Vlaanderen.

In de hernieuwde Rode Lijst zijn dit nog maar 9 soorten. Wat niet wil zeggen dat de libellen het beter doen dan vroeger, alleen is er meer onderzoek gedaan door meer personen waardoor we nieuwe inzichten hebben gekregen in de populaties van de verschillende soorten.

De Rode Lijst soorten van de Markvallei zijn in volgorde van zeldzaamheid: Gevlekte witsnuitlibel (met uitsterven bedreigd); Bosbeekjuffer (bedreigd); Tangpantserjuffer (kwetsbaar); Venglazenmaker (kwetsbaar); Glassnijder (kwetsbaar); Noordse witsnuitlibel (kwetsbaar); Tengere pantserjuffer (zeldzaam); Koraaljuffer (zeldzaam) en Venwitsnuit (zeldzaam).

Maar terug naar onze Gevlekte witsnuitlibel.

Op 20 mei zag ik een adult exemplaar van de Gevlekte witsnuitlibel te Wortel Kolonie aan het ven in het eiken berkenbos. De Gevlekte witsnuitlibel is de laatste jaren alleen nog maar gezien in de Kempen en dan ook nog maar aan enkele vennen (Kalmthoutse heide, Turnhout en Mol). Het beestje viel direct op aan de grote gele vlek op het achterlijf (waaraan je de soort ook kan herkennen) terwijl hij rondvlog tussen het Pijpenstrootje. Gelukkig ging hij af en toe zitten en kon ik een foto nemen om de waarneming te staven.

De waarneming heb ik dan ook direct doorgegeven aan enkele personen van NP Markvallei en aan het Instituut voor Natuur en Bos (INBO). Een paar dagen later is een kleine delegatie van het INBO gekomen om samen met Bart Hoeymans en Wout Op de Kamp het gebied grondig te onderzoeken. Helaas hebben ze geen nieuwe exemplaren gevonden en blijft het voorlopig bij dit ene exemplaar. Het bezoek van het INBO heeft ons wel meer inzicht doen verkrijgen in de populatie van de aanwezige Witsnuiten. Zo zijn er meer Noordse witsnuitlibellen dan wij altijd veronderstelden en word er toch vanuit gegaan dat er een zeer kleine populatie van de Gevlekte Witsnuitlibel aanwezig is in Wortel Kolonie. De soort is een zeer vroege vlieger waardoor de libel makkelijker over het hoofd word gezien.

Dus vanaf volgend jaar moeten we wat vroeger het veld in op zoek naar Witsnuitlibellen.
Wordt vervolgd.

*De trotse vinder
Stijn Leestmans*

Snaken van de natuur

DE UIL MET DE ZEVEN ZUURTJES

De uil zat op een dikke tak
met zeven zuurtjes in zijn zak.

De egel riep van bij de haag:
'Ik lust die zuurtjes ook zo graag!'

De tor riep van een grote steen:
'Ach lieve uil, mag ik er één?'

"t Konijntje riep van uit zijn hol:
'Op zulke zuurtjes ben ik dol!'

De hagedis riep uit de hei:
'Toe uiltje, geef er één aan mij!'

En wat deed de uil?
Hij schudde zijn gierige uilenkop
en at vlug alle zuurtjes op!

Diet Huber

Amfibieën in je vijver? Laat het ons weten !

Vroeg in het voorjaar voelen amfibieën de lente kriebelen. Watersalamanders, kikkers en padden trekken dan massaal naar hun voortplantingsplaatsen. Poelen met helder water, een goed ontwikkelde vegetatie, lekker in het zonnetje: dat zijn vaak echte amfibieënparadijzen. Jammer genoeg worden heuse amfibieënpoelen knap zeldzaam in Vlaanderen. Veedrinkpoelen worden niet meer onderhouden en verlanden, heel wat weidepoelen werden gedempt, in andere peuzelt (uitgezette) vis de meeste salamanderlarven op. Het gaat onze inheemse soorten dan ook niet voor de wind. Zelfs Kleine Watersalamander, ooit de meest algemene salamandersoort in Vlaanderen, krijgt de laatste jaren rake klappen.

Maar misschien is er hoop. Steeds meer mensen gaan op zoek naar een beetje natuur in eigen tuin. Een fris bloeiende Gelderse Roos, een houtstapel als schuilplaats voor Egels en muizen, wat Hazelaars om spechten en Rode Eekhoortjes aan te trekken, nestkastjes rond het huis voor bedrijvige meesjes en, waarom ook niet, een tuinvijvertje. Want water brengt leven. Libellen vinden al gauw de weg naar je tuinpoel en ook amfibieën laten meestal niet lang op zich wachten. Zelfs midden in verstedelijkt gebied duiken Bruine Kikkers en Alpenwatersalamander op! Heel leuk, zeker voor de kindjes die meestal gefascineerd zijn door zoveel leven in en om het water.

Net die tuinvijvers zouden op heel wat plaatsen wel eens de redding kunnen zijn voor onze inheemse amfibieën. Er zijn er immers veel, heel veel (misschien zelfs meer dan 'echte' poelen in de natuur) en meestal is ook de waterkwaliteit er zeer goed (vaak met dank aan het zuurstofpompje). Soms ogen ze wat artificieel met plastic folie, een vissende tuinkabouter, bergachtige watervalletjes en een klein brugje maar op zich maakt dat niet zo veel uit. Zolang het tuinvijvertje maar visvrij is (want vis en watersalamanders gaan echt niet goed samen)!

Hyla, de reptielen en amfibieënwerkgroep van Natuurpunt, is zich bewust van het belang van tuinvijvers en heeft dan ook een heuse tuinvijveractie op het getouw gezet. In de folder 'gewriemel zonder piemel' (waarmee wordt verwezen naar de manier waarop amfibieën zich voortplanten) krijg je heel wat uitleg over hoe je onze inheemse amfibieën kan herkennen (met fraaie tekeningen van onze huistekenaar Rudi Willockx). Er worden ook enkele tips gegeven over hoe je jouw vijvertje en je tuin amfibievriendelijk kan maken met concrete adviezen om bv. zeker geen salamanders, kikkers of padden uit te zetten. Laat de natuur z'n gang maar gaan en dan komt alles wel van zelf, zelfs in verstedelijkt gebied. 't Is soms wat wachten, maar komen zal het.

Heb je dus zelf een tuinvijvertje en zitten er amfibieën in, surf dan gauw naar <http://www.hylawerkgroep.be/index.php?id=140>. Hier kan je de folder downloaden en op <http://www.hylawerkgroep.be/index.php?id=142> kan je al jouw tuinvijvergegevens op een heel eenvoudige manier online invoeren. Voor verdere vragen of info kan je ook steeds terecht bij info@hylawerkgroep.be. We staan voor jou klaar en hopen alvast op een massale respons!

De nacht van de vleermuis kende weer een groot succes. Meer dan 50 aanwezigen luisterden naar de leerrijke uiteenzetting van Dimitri Van Pelt.

**AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS en
STAATSBOSBEHEER openen vernieuwde wandelpaden in
grensoverschrijdend natuurgebied 'het Merkske'**

Natuur houdt zich niet aan landsgrenzen, zo ook niet in de vallei van het Merkske. Daarom zetten Staatsbosbeheer (Nederland) en Agentschap voor Natuur en Bos (Vlaanderen) zich samen in voor het behoud en de verdere ontwikkeling van dit grensoverschrijdend natuurgebied.

Op zaterdag 1 september 2007 bekrachtigden Staatsbosbeheer (Nederland) en het Agentschap voor Natuur en Bos (Vlaanderen) hun samenwerking door het openen van grensoverschrijdende wandelpaden. Er zijn vier laarzenpaden uitgezet. De route is aangeduid met paaltjes, waarop ook te zien is aan welke zijde van de grens je wandelt.

Het Merkske, dat ontstaat uit de samenvloeiing van het Markske, het Gels Loopken en de Noordermark mondt in Nederland uit in de Mark. Het Merkske, dat de grens tussen België en Nederland vormt, is hier ongehinderd kunnen blijven meanderen en zo bleven de natuurwaarden van dit bijzondere beekdal bewaard.

Het gebied wordt gekenmerkt door broekbossen, beekdalmoerassen en vochtige hooilanden met zeldzame soorten als moesdistel, slanke sleutelbloem en knolsteenbreek.

Bijzonder zijn vogels als rietgors, geelgors, patrijs, steenuil, ... en tijdens de lente en de zomer laten ook wielewaal, nachtegaal en blauwborst van zich horen. Het Merkske behoort tot de rijkste amfibiegebieden met aanwezigheid van alpenwater-, vinpoot- en kamsalamander.

Om iedereen optimaal van die mooie gebieden te laten genieten zijn er 4 wandelingen uitgestippeld en aangeduid. Deze werden op **zaterdag 1 september** officieel geopend en werden ook de nieuwe infoborden en gebiedsfolder voorgesteld.

Het nieuwe boek van John van Ierland "de hertog van Salm-Salm", met sagen en legendes in en om het Merkske werd die dag ook gepresenteerd en is oa. te koop in De Klapekster.

Contact:

Agentschap voor Natuur en Bos:

Bart Hoeymans, natuurwachter GSM 0479/79 93 61

Daniël JOSTEN, coördinator beheer GSM 0499/949 135 – T. 03/224 62 76

An WOUTERS, Communicatieverantwoordelijke T. 03/224 62 71

Staatsbosbeheer:

Dick Elings, boswachter T. 0161-492846 / GSM 06-53249660

Cursussen 2008 in de Klapekster

Natuur in de tuin : 20 febr., 27 febr., 5 maart en 12 maart

Meer info in het volgende bieteutje

Natuurgids (volledig jaar) : najaar 2008

natuurpunt
Markvallei

WELKOM in het bezoekerscentrum
DE KLAPEKSTER.

Elke zondag open
vanaf 13 uur

Verenigingslokaal Natuurpunt Markvallei en JNM Markvallei
Drankgelegenheid/terras
Jan Spannenburgmuseum
bezoekersruimte
tentoonstellingen
cursussen
lezingen
vergaderingen

Contact:

Voorzitter Dreij Oomen - 03-315 02 45

De Klappekster: Koen Verschueren - 03-314 24 15

ZOEKERTJE

De kuisploeg van De Klapekster (May, Ria, Mariette, Rit en Kristien) zoekt op korte termijn nog 1 persoon om dinsdagvoormiddag een paar uur te helpen en op lange termijn het liefst nog 2 personen zodat elke ploeg maar één keer per maand paraat hoeft te zijn.

Veel handen maken werk licht!

Data grote schoonmaak:

Dinsdag 30 oktober

Dinsdag 8 januari

U kan zich melden bij May (woningenmartens@hotmail.com)

Plantgoedactie Behaag onze Kempen

Reeds meer dan 10 jaar organiseren we samen met het Stadsbestuur Hoogstraten een plantgoedactie met streekeigen bomen en struiken ten voordele van de natuur in onze gemeentes.

We hebben een aanbod van fruitbomen (appel, peer,...), bosplantsoen, plantgoed geschikt voor hagen (beuk, haagbeuk, meidoorn,...), 2 tuinpakketten telkens bestaande uit 30 planten, ...

Wil je planten bestellen dan kan je dit online doen via www.hoogstraten.be of met het bestelformulier dat je kan afhalen op het gemeentehuis. Alle bestellingen moeten toekomen op het gemeentehuis voor 20 oktober.

Het plantgoed kan afgehaald worden aan het gemeentemagazijn op 17 november 2007 tussen 9.00u en 10.00u.

Zingende leeuweriken boven de Castelreesche Heide

Ruim 300 ha natuurgebied in een belangrijk deel van het dal van 't Merkske (ten westen van Baarle brug) is dit groeiseizoen al onder beheer gekomen van Staatsbosbeheer. De natuurgeleding van de Landinrichtingscommissie had begin dit jaar aan SBB en de overige commissieleden gevraagd enkele ha's hogere gronden vrij te maken voor het aanleggen van extensieve graanvelden die niet geoogst zullen worden (voedselbron overwinterende vogels) en waarin een aantal leeuwerikveldjes aangelegd zouden worden. Staatsbosbeheer reageerde positief op dit verzoek en heeft deze ha's in eigen beheer genomen. Dit sloot mooi aan bij het beheer dat Staatsbosbeheer hier al voert op reeds verworven percelen. Vervolgens hebben we enkele vogelaars (van wie we wisten dat ze het gebied vaak bezoeken) gevraagd de ontwikkelingen te volgen. Hieronder volgt het relaas van Erik Rijnen, de trouwste bezoeker van het gebied.

Will Woestenberg, Johan Schaeerlaeckens

Herinrichting Dal van 't Merkske

Er staat dit najaar heel wat te gebeuren op de Castelreesche Heide. Het gebied iets ten oosten van Castelré, prachtig gelegen in het beekdal van 't Merkske, wordt in het kader van de Landinrichting Baarle-Nassau opnieuw ingericht. Door gezamenlijke inspanningen van de Landinrichtingscommissie Baarle-Nassau, het waterschap de Brabantse Delta, de Dienst Landelijk Gebied, de provincie Noord-Brabant, Staatsbosbeheer en de natuurvereniging Mark en Leij zijn 325 van de in totaal 800 hectaren beschikbaar gekomen voor natuurontwikkeling. Deze 325 hectaren liggen zuidelijk en noordelijk van de Hoogstratense Baan (de weg die Minderhout en Baarle-Nassau met elkaar verbindt) en sluiten naadloos aan op de omringende natuurgebieden Wortel-Kolonie (België), Schootschen Hoek en Halsche Beemden. Het beheer komt na inrichting in handen van Staatsbosbeheer.

Het meest spectaculaire inrichtingsaspect betreft het herstel van vier vennen en twee poelen die in het verleden zijn gedempt. Daarnaast zal de Castelreesche heide worden verschaald om het natuurdoel droog en vochtig heischraal grasland en heide te realiseren. De hele afwatering via de Vischvenseloop werd om die reden geblokkeerd.

Op initiatief van de Landinrichtingscommissie, Staatsbosbeheer en Mark en Leij zijn dit voorjaar bij wijze van proef enkele extensieve graanvelden

met leeuwerikveldjes in het gebied aangelegd. Deze akkers worden niet geoogst en staan in hun geheel ter beschikking van de aanwezige dieren. In dit artikel wat uitleg over het waarom van de graanveldjes en de observaties die ik er, als regelmatige bezoeker en 'huisvogelaar' van het gebied, dit voorjaar deed.

Achteruitgang

Het gaat in West-Europa slecht met de zogenaamde plattelandsvogels. Soorten als veldleeuwerik, kneu, geelgors, paapje, patrijs, zomertortel en steenuil dreigen uit onze omgeving te verdwijnen. Hoe snel die achteruitgang gaat 'bewijst' de veldleeuwerik. Half jaren zeventig was hij met meer dan een half miljoen exemplaren de meest verbreide soort van landelijk Nederland. Dertig jaar later is zijn aantal letterlijk gedecimeerd: van iedere tien veldleeuweriken in 1977 is er anno 2007 nog maar één over...

De oorzaak van deze achteruitgang is de veranderde landbouw. Weiden en akkers worden intensiever benut. Steeds meer maïs en wintergraan op alsmaar grotere percelen. Akkerranden en zandpaden zijn massaal omgezet in landbouwgrond en de bloemrijke weiltes van vroeger hebben plaats moeten maken voor strakke, egaal groene weilanden die steeds vaker en vroeger worden gemaaid. Onkruiden en insecten sterven een toxische dood. Voor leeuweriken is in die kille, uitgekilde natuur weinig plaats. Er is simpelweg niet genoeg voedsel en nestgelegenheid.

Graanakkers

De vrijgekomen gronden op de Castelreesche Heide waren jarenlang in gebruik voor intensieve maïsteelt en veeteelt. Om de natuurwaarde van het gebied te vergroten, is besloten om dit voorjaar akkerpercelen braak te laten liggen en weilanden niet of heel laat te bemaaien. Hierdoor kunnen allerlei grassen en wilde kruiden opschieten. Dat is gunstig voor veel dieren, waaronder vogels. Ze vinden er rust, voedsel en broedgelegenheid. Niet of laat maaien voorkomt dat nesten of broedsels worden vernietigd.

Ook werden twee graanakkers van in totaal 4 hectare aangelegd. Deze zijn dun ingezaaid met een mengsel van zomergraan en gerst. Dit graan zal niet worden geoogst en blijft straks als winterproviand voor de vogels op de akkers liggen. Langs de randen van de velden werden stroken met koolzaad ingezaaid en is ruimte vrijgelaten voor het ontstaan van

ACTIVITEITENKALENDER

TREKTELLEN

Vanaf 1 oktober tot ongeveer midden november wordt er alle dagen geteld op de telpost aan de Castelreesche Heide. We beginnen bij zonsopgang en tellen normaal tot 's middags. Iedereen is uitgenodigd om eens te komen kijken en mee te tellen.

woensdag 3 oktober 2007

CURSUS

Natuur in zicht

donderdag 4 oktober 2007

TELEN VAN GROOTFRUIT

Dit is de eerste les van de cyclus 'Grootfruit'. Behandeld worden: teeltzorg, rassenkeuze e.d.. Lesgever is Valère Allonsius.

Niet-leden betalen 2,5 Euro

De cyclus wordt in het voorjaar 2008 aangevuld met een snoeiles en in de herfst met een proefsessie van diverse appelsoorten.

Waar ? Wanneer? 20.00u Parochiezaal, Stoffezandstraat 15, Loenhout

Verantwoordelijke: Edward Moerman (03 297 30 87)

Organisatie: Velt-Noorderkempen

zondag 7 oktober 2007

CURSUS

Praktijk Natuur in zicht.

woensdag 10 oktober 2007

CURSUS

Natuur in Zicht.

vrijdag 12 oktober 2007

FOTOLEZING

Ingrid en Wim gingen deze zomer op reis naar de Drôme in Frankrijk en brachten een mooie fotoreeks mee. Wij kunnen ze vanavond bewonderen.

Waar ? Wanneer? 20.00u in De Klapekster.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 14 oktober 2007

CURSUS

Laatste praktijk wandeling Natuur in zicht.

zondag 14 oktober 2007

OPEN TELDAG

Deze morgen gaan we gezamenlijk de trektellers bezoeken. Dan weet iedereen ook goed waar ze staan opgesteld.

Waar ? Wanneer? 8.00u aan De Klapekster

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

woensdag 24 oktober

VERGADERING VERENIGINGSWERKING

Waar ? Wanneer? De Klapekster om 20.00 u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 26 oktober 2007

FOTOLEZING

Els Beck, collega van Marcel Adriaensen, bracht een bezoek aan het regenwoud van het Amazonegebied. Deze avond kunnen wij genieten van de prachtige foto's die zij daar maakte.

Waar ? Wanneer? 20.00u in De Klapekster.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Van 26 tot 28 oktober 2007

INI-WEEKENDJE

Om het begin van de herfstvakantie te vieren doen we een ini-weekendje. We slapen in de living van Stef in Antwerpen (die staat dan leeg want hij gaat verhuizen), en gebruiken dat als uitvalsbasis om enkele interessante dingen te bezoeken. Welke dat zijn is voorlopig strikte geheim, en is enkel geweten door de begeleiding van JNM Markvallei (en waarschijnlijk de CIA, maar dat weet je nooit zeker).

Inschrijven? voor **20 oktober** door € 35 over te schrijven op 414-6083721-14 (JNM Markvallei) met vermelding van de naam(en) van de ini's. Eens je dat gedaan hebt krijg je de convo met alle andere info per e-mail toegestuurd.

Wie? Wanneer? vrijdag 20.00u tot zondag 18.00u, gewone leden en ini's

Kostprijs? 35 euro (treintickets, toegangstickets voor de activiteiten, bustickets, eten, ... inbegrepen)

Verantwoordelijke: Stef Bastiaansen (stef@megasnort.com / 0499 38 24 81)

Organisatie: JNM Markvallei

zondag 28 oktober 2007

ZONDAGSWANDELING

Vandaag trekken we naar de Castelreesche Heide. Jack zal ons heel wat vertellen over deze mooie streek en ook over de ingrepen diehier nog gaan plaats grijpen.

Waar ? Wanneer? 13.30u op het kerkplein in Minderhout.

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 9 november 2007

FOTOLEZING

Dimitri Van Pelt bezocht onlangs het Afrikaanse Oeganda. Nu wil hij ons mee laten genieten van de natuur en het leven in dit wonderlijke land.

Waar ? Wanneer? 20.00u in De Klapekster.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zaterdag 10 november 2007

BEHEERSWERKEN

Tijd om de mouw uit de trui te steken, en de riek te doen trillen, want zoals elk jaar proberen we het stukje natuur op de lange beemden vrij te maken, zo ook dit keer. De Lange beemden is te bereiken via een weggetje aan je linkerkant als je langs "den bosuil" rijdt in Hoogstraten. Je zal ons dan wel van ver zien staan.

Wie? Wanneer? 14.00u tot 17.00u, gewone leden, ini's en piepers

Verantwoordelijke: Dries Van den Keybus

(dries_vdkeybus@hotmail.com / 0473 60 65 06)

Organisatie: JNM Markvallei

donderdag 15 november 2007

ZADENBESPREKING

Inleiding door Guy Augustijns over het Velt-aanbod van biologische zaden (met foto's van groenten en bloemen). Tevens gelegenheid tot gedachtenwisseling over ervaringen met deze zaden in de eigen moestuin.

Waar ? Wanneer? 20.00u in Café 'De Velo' Peperstraat te Hoogstraten
Niet-leden betalen 2,5 Euro.

Verantwoordelijke: Huibrecht Provoost (03 314 38 16)

Organisatie: Velt-Noorderkempem

16 en 17 november 2007

PLANTGOEDACTIE

Dit weekend houden we weer onze jaarlijkse plantgoedactie. Op vrijdagavond hebben we vooral hulp nodig om de pakketten mee samen te stellen, maar vele handen maken het werk licht.

Waar ? Wanneer? 16 oktober om 19.00u in het gemeentemagazijn (Industrieweg 2 - naast de Brandweer).

Verantwoordelijke: Gie Segers (03 315 88 06)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 18 november 2007

DAG VAN DE NATUUR

We houden vandaag Beheerswerken aan Bolks Heike met oa. Het opruimen van sparren.

Waar ? Wanneer? 14.00u aan taverne Bolks Heike

Verantwoordelijke: Dreg Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

dinsdag 20 november

VERGADERING VERENIGINGSWERKING

Waar ? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 23 november 2007

VRIJE FOTOLEZING

Leden die een korte reeks willen tonen komen vandaag aan de beurt. We zien deze avond beelden van Scandinavië en Schotland.

Waar ? Wanneer? 20.00u in De Klapekster.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 25 november 2007

ZONDAGSWANDELING

De maandelijkse wandeling brengt ons deze morgen naar Maxburg.

Waar ? Wanneer? Om 9.00u aan de Vredesboom te Meer

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

dinsdag 27 november 2007 'BEWUST OMGAAN MET VOEDING'

Dit is onze jaarlijkse kookles waar we samen een volledige maaltijd klaarmaken en nadien aan tafel gaan om van al het lekkers te genieten bij een glaasje wijn.

Vanuit eigen ervaring gaat Therezy Peeters ons haar keuze voor ecologische voeding toelichten om ons daarna te begeleiden bij het klaarmaken van de maaltijd zelf. Er wordt o.a. ingegaan op de mogelijkheden van volwaardige vleesvervangers voor vegetarische maaltijden en het gebruik van vlees als smaakmaker bij gerechten. Niet-leden betalen 2,5 Euro. De kosten voor de ingrediënten worden verdeeld onder alle deelnemers.

Vooraf inschrijven bij Jan Horsten op 03 314 22 55 vóór 23 november.

Waar ? Wanneer? Godelievezaal, Achter d'Hoven 63 te Wuustwezel (nabij de kerk). Aanvang om 19.00u

Verantwoordelijke: Tedda de Jong (03 315 86 47)

Organisatie: Velt-Noorderkempem

vrijdag 30 november 2007

FOTOLEZING

Opnieuw komt Afrika aan de beurt, maar deze keer is het een eiland, nl. Madagascar. Tom Verschraegen leert ons dit land beter kennen.

Waar ? Wanneer? 20.00u in De Klapekster.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

1 en 2 december

GESCHENKENBEURS

We willen dit weekend een geschenkenbeurs inrichten in De Klapekster.

U verneem hier later zeker mee over.

Waar ? Wanneer? Zaterdag van 14 tot 18 uur

Zondag van 10 tot 17 uur.

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zaterdag 1 december 2007

VOGELREVALIDATIECENTRUM

Ongetwijfeld heb je langs de kant van de weg al vele dode vogels of egels zien liggen. Heel dikwijls zijn dat dan verkeersslachtoffers die de klap spijtig genoeg niet overleefd hebben. Maar gelukkig loopt het voor niet elk van hen zo af! In Zundert is er namelijk het Vogelrevalidatiecentrum waar mensen gewonde, vergiftigde of zieke vogels naartoe kunnen brengen. Daar worden de dieren verzorgd en opgevangen tot ze sterk genoeg zijn om weer op eigen krachten verder te vliegen. Bovenop een heleboel dingen die we zullen bijleren over het leven van deze gevleugelde beestjes en wat daarin kan misgaan, krijgen we de dieren daar ook in levende lijve te zien! Heb je alvast zin om er meer over te lezen: www.vrczundert.nl

Inschrijven? voor 20 november 2007 bij Leen

(leenvandelm@hotmail.com / 0475 87 30 62)

Meebrengen? 1,50 euro pp voor de inkom (eventueel beetje extra, er is ook een winkeltje & cafetaria)

Waar? Wanneer? 13.45u aan de Vredesboom in Meer, met de FIETS!

Terug rond ongeveer 17.15u in Meer

Organisatie: JNM Markvallei

dinsdag 4 december 2007

BESTUUR NP

Waar? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Dreij Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 9 december 2007

BEHEERSVERGADERING

We vergaderen vandaag weer om het beheer te bespreken en gaan indien mogelijk daarvoor het veld in.

Waar? Wanneer? 14.00u in De Klapekster.

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0497 79 93 61)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 14 december 2007

FOTOLEZING

Vandaag krijgen we een aanbod van verschillende streken. Gert Van der Hart, eigenaar van Globe Naturreizen, toont ons beelden van plaatsen die hij met zijn reizen aandoet. Zeker een boeiende reeks.

Waar? Wanneer? 20.00 u in De Klapekster.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 14 december 2007

DEAD-LINE BIETEUT

Artikels moeten binnenkomen bij Wim Verschraegen.

dinsdag 19 december

VERGADERING VERENIGINGSWERKING

Waar ? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 23 december 2007

ZONDAGSWANDELING

De laatste wandeling van 't jaar gaat naar de Pannenhoef in Zundert.

Waar ? Wanneer? 9.00u aan de Vredesboom te Meer

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 29 december 2007

KERSTFEESTJE

We zullen ons lokaal eens goed gebruiken voor de eerste keer, en wel voor een kerstfeestje. Wat we gaan doen zie je dan wel, maar we lichten alvast een tip van de sluier op: Er zal gekerstend en gefeest worden.

Waar? Wanneer? Lokaal Wortel Kolonie van 14.00u tot 17.00u

Wie? gewone leden, ini's en piepers

Verantwoordelijke: Koen Van Aert (snoek-visserke@hotmail.com / 0477 66 66 75)

Organisatie: JNM Markvallei

zondag 6 januari 2008

NIEUWJAARSWANDELING

Zoals gebruikelijk is de zondagswandeling van januari de eerste zondag.

We zorgen voor een kleine drink na de wandeling.

Waar ? Wanneer? 9.00 uur aan De Klapekster

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03.315.71.85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

LEZINGEN VOGELREVALIDATIECENTRUM ZUNDEBT

Donderdag 4 oktober : uilen in het Brabants landschap

Donderdag 18 oktober : vleermuizen

Donderdag 1 november : Gambia

Donderdag 15 november : wolven en aanverwanten

Donderdag 29 november : vrije lezing

Donderdag 13 december : Noord Amerika en Canada

Donderdag 20 december : Ierland door Wim en Ingrid

Aanvang telkens om 20.00

'onkruidranden'. Bovendien werden een aantal zogenaamde leeuwerikveldjes aangelegd.

Leeuwerikveldjes zijn een Engelse uitvinding. Het betekent heel eenvoudig dat strookjes van 3 x 6 of 4 x 4 meter in een graanveld niet worden ingezaaid. Hierdoor ontstaan broed- en foerageerplekken die tot ver in de zomer beschikbaar blijven. Dat is belangrijk omdat veldleeuweriken tot wel drie broedsels achter elkaar hebben. In Engeland worden met dergelijke veldjes goede resultaten behaald.

Castelreesche Heide, graanvelden met akkerranden

(foto : Wim Verschraegen)

Observaties

Afgelopen maart zijn de twee akkers omgeploegd en ingezaaid. De bewerkte aarde fungeerde al dadelijk als foerageerplek voor tal van vogels: lijsters, spreeuwen, kraaiachtigen, duiven, wulpen, Kieviten, scholeksters, witte kwikstaarten, veld- en boomleeuweriken, graspiepers, vinken.

Aan het eind van de maand, toen de gewassen opschoten, vestigden zich een paar broedende Kieviten op de percelen. Inmiddels hingen de eerste zingende veldleeuweriken boven het gebied. In de loop van het voorjaar bleken er uiteindelijk vier zangposten te zijn. Ter vergelijking: het grotere agrarische deel van de Castelreesche Heide, noordelijk van de Hoogstratense Baan, telde slechts één zangpost.

In de graanvelden werd door veldleeuweriken vooral gefoerageerd en geschuud. Voor zover ik kon nagaan waren de zangposten en vermoedelijke broedplekken allemaal boven en in de halfhoge, ongemoeid

gelaten graslanden met een royaal uitzicht rondom. Positief was dat sommige zangposten lang, van maart tot in juni, werden bezet. Dat zou op vervolbroedsels kunnen duiden. Temeer omdat er dit jaar geen gevaar was van uitgemaaid te worden. Broedende veldleeuweriken gaan overigens heimelijk te werk. De nesten zijn haast niet te vinden. Eenmaal had ik het geluk in de omgeving van een zangpost vijf opvliegende vogels te zien: een mogelijke indicatie van een geslaagd broedgeval. De hele cyclus van eileg tot 'oplevering' van vliegvlug jongen kost de oudervogels een volledige maand. Daarnaast zongen en foerageerden de veldleeuweriken graag in de korte, kruidachtige vegetatie langs de zandpaden of op de paden zelf, waar die althans niet door bomen werden omzoomd. Hun voorliefde voor het steppelandschap laat zich kennelijk niet loochenen. Verder viel er in en rond de korenvelden dit voorjaar volop te genieten. Er waren roepende kwartels, grote patrijzenfamilies, foeragerende kneutjes, rietgorzen, geelgorzen, boomleeuweriken, roodborsttapuiten en zomertortels. Hazen en reeën benutten de leeuwerikveldjes graag als rust- en eetplekje.

De ingezaaide en spontaan opgeschoten kruiden en veldbloemen bloeiden rijk en trokken veel insecten aan: vlinders, libellen, bijen, hommels en zweefvliegen. En daar kwamen op hun beurt weer gier-, boeren- en huiszwaluwen op af. Zelfs een boomvalk was menigmaal in volle jacht boven het koren te bewonderen.

Kleine zoogdieren laten zich natuurlijk een stuk moeilijker observeren. Maar de ruige, ouderwets 'rommelige' perceeltjes herbergen er ongetwijfeld heel wat. Een koppel torenvalken, broedend in het nabijgelegen moeras van Wortel-Kolonie, was er het hele voorjaar jagend te zien....met kennelijk succes, want eind juni waren ze in gezelschap van twee uitgevlogen jongen. Ook drie nachtelijk jagende kerkuilen boven de velden wijzen op een goede muizenpopulatie.

Voor conclusies is het uiteraard nog veel te vroeg. De verandering van jarenlang intensief gebruikte landbouwgronden naar een gebied met hoge(re) natuurwaarden heeft tijd nodig. Het begin is echter goed. En ook in natuurontwikkeling is een goed begin het halve werk.

Hogere belevingswaarde

In nóg een opzicht was het een plezier dit voorjaar regelmatig op de Castelreesche Heide te vertoeven: Meer dan eens werd ik aangesproken door bezoekers die spontaan hun bewondering uitdrukten over de mooie korenvelden en veldbloemen. Over dat je dit bijna nergens meer ziet. En dan volgden er onvermijdelijk verhalen uit lang vervlogen tijden toen klaprozen en korenbloemen nog de normaalste zaak waren, de geelgors langs ieder zandpad zijn eenvoudig deuntje zong en de wereld misschien wat vriendelijker oogde.

Dus toch maar een conclusie tot slot: zulke gesprekken voer je nooit aan de rand van een maïsakker.

Erik Rijnen

<p style="text-align: center;">Informatiebijeenkomst Natuurprojecten binnen de Landinrichtingscommissie Baarle-Nassau, Chaam en Ulicoten Bestaande en toekomstige ontwikkelingen</p>

Natuurvereniging Mark en Leij, Waterschap Brabantse Delta en de Dienst Landelijk Gebied verzorgen op vrijdagavond 19 oktober 2007 in Bellevue in Chaam een bijzondere avond. Wij nodigen u uit deze avond bij te wonen.

Metamorfose

Het buitengebied van Baarle-Nassau, Chaam en Ulicoten zal de komende jaren een grondige metamorfose ondergaan. In de Ecologische Hoofdstructuur werden veel landbouwgebieden bestempeld als natuurgebied. In de buitengebieden van bovengenoemde kernen bedraagt deze oppervlakte van meer dan 1000 ha. De Landinrichtingscommissie is er in geslaagd meer dan 90% van deze gronden vrij te maken voor de natuur: een prestatie van formaat.

Dank zij de vruchtbare samenwerking van veel partijen zijn we nu niet alleen zo ver dat we kunnen zeggen om welke gronden het gaat maar ook hoe en wanneer we deze natuurgebieden gaan inrichten.

Wie, waar, hoe en wanneer?

Tijdens deze avond krijgt u bijvoorbeeld voorlichting over de verwerving en de inrichting van natuurgebieden zoals het Merkske, de Bleeke Heide, 't Broek, het Zwart Laag en de overige Chaamsche Beken.

U krijgt vragen op antwoorden als: Hoe groot worden deze gebieden? Wanneer worden ze ingericht? Hoe worden ze ingericht? Door wie worden ze ingericht? Hoe worden ze met elkaar verbonden? Wie betaalt dit alles? Wie krijgt de gebieden in eigendom? Wat gebeurt er met de Chaamsche Beken en 't Merkske? Hoe worden ze beheerd? Wat vinden de boeren van al deze plannen?

Reeds uitgevoerde projecten

We hebben in het verleden al meer voorlichtingsavonden gegeven over reeds uitgevoerde projecten. We brengen enkele ervan in uw herinnering:

Het poelenbestek: Dit bestek is uitgevoerd in 1992-1993. Er zijn 50 amfibiepoelen gegraven en struwelen aangelegd in de Withagen, het stroomdal van het Merkske en het stroomgebied van de Chaamse beken. Hiermee werd de snelle achteruitgang van de amfibieënstand tot staan gebracht.

Natuurontwikkeling Bleeke Heide: Dit project is uitgevoerd in 1999 en 2000 en had een oppervlakte van ruim 45 ha. Het is behalve een weidevogelgebied ook een van de brongebieden van de Chaamsche beek. Hier zijn 3 oude vennen met plas-drasoevers hersteld. Er zijn tevens 3 nieuwe poelen gegraven.

N.b. Op 1 januari 2008 zal het reservaat van de Bleeke Heide meer dan twee keer zo groot worden. We gaan uitleggen hoe het reservaat verder zal worden ingericht.

Hoewel het een informatieavond en geen inspraakavond betreft, zijn de aanwezige specialisten natuurlijk graag bereid antwoord op al uw vragen te geven.

De avond is toegankelijk voor alle belangstellenden: **Vrijdag 19 oktober. Aanvang 20.00 uur, Café Bellevue in Chaam**

Lezingen Natuurpunt Markvallei

Telkens vanaf 20.00u in De Klapekster

Vrijdag 12 oktober : Drôme

Ingrid Brosens en Wim Verschraegen laten jullie kennismaken met de Drôme, een streek gelegen tussen de Alpen en de Provence in Frankrijk. Het gebied kenmerkt zich door zowel de Provençaalse sfeer met lavendelvelden, pittoreske dorpjes, zangcicades en marktjes als de alpiene plantengroei in de hogergelegen gebieden.

Vrijdag 26 oktober : Amazonewoud

Els Beck kreeg tijdens haar journalistieke opleiding de kans om stage te lopen in Suriname. Met de plaatselijke organisaties kreeg ze de kans om door het amazonewoud te trekken om de problemen in kaart te brengen. Suriname bestaat dan ook voor negentig procent uit Amazonewoud. Hoewel overleven in het woud onmogelijk lijkt, leeft er toch een klein deel van de Surinaamse bevolking midden in die natuurpracht.

Vrijdag 9 november : Oeganda

Dimitri Van Pelt trok naar Oeganda om enkele vrienden te bezoeken : De ideale gelegenheid om ook het land eens te verkennen. 't Gevolg : een verhaal over kolkende rivieren, schoenbekooievaren, gorilla's, bananen, bananen en bananen.

Vrijdag 23 november : Vrije Lezing

Diverse lezingen van onze eigen leden :

- Rondreis van 5 weken door Scandinavië door Jorn Van Den Bogaert met beelden van o.a. beren, muskusossen, potvissen, zeevogels, uilen, elanden, rendieren, otters, bevers, prachtige landschappen
- Schotland door Ria Van Aelst

Vrijdag 30 november : Madagascar

Tom Verschraegen en Katleen Schols trokken naar Madagascar en bezochten er 2 nationale parken, Ankarafatsika en Andasibe. We maken kennis met de biodiversiteit van dit ongelooflijk eiland wat als het 'Galapagos' van Afrika wordt beschouwd.

Vrijdag 14 december : Diverse reizen

Gert Van Der Hart neemt jullie mee naar bestemmingen die hij het laatste jaar aangedaan heeft. Het zal een potpourri worden van landen. Natuurlijk zal Gambia en Senegal vertoond worden, naast Oman, India, IJsland en Kirgistan. Het wordt een natuur/cultuur programma.

Vrijdag 11 januari : Mexico

Jos Martens, May Jacobs, Ria Van Aelst en Jaak Brosens bezoeken in oktober Mexico. Ze gaan u een serie laten zien van het mooie Yucatan, het thuisland van Maya's en Tolteken, de bouwers van steden en tempelcomplexen als Palenque en Chichen Itza. Maar ook duiken ze de jungle in, bezoeken het Celestum natuurpark met zijn flamingo's, gaan varen op de Esperanza-rivier. Een excursie naar de watervallen van Misol Ha en van Agua Azul staan ook op het programma.

Vrijdag 25 januari : Vrije lezing

Diverse korte lezingen van onze eigen leden :

- 'Ecologisch reizen doe je zo', fietstocht die Stef Bastiaansen deze zomer maakte
- Roemenië door Drej Oomen
- Zuid-Denemarken door Geert Brosens

Vrijdag 8 februari : Alaska

Stijn Leestmans en Vicky Mertens laten jullie genieten van de ongerepte natuur van Alaska. Het land waar beren, elanden, rendieren en wolven nog vrij rondlopen en niet gebonden zijn aan natuurparken. Het land met zijn ontelbare meren, gletsjers en muggen. Maar het is ook een land van contrasten, waar avonturiers en mobilhomereizigers hand in hand gaan. Waar koude, mistige fjorden afgewisseld worden met hete, inlandse zomerdagen. Het land van eskimo's en ijsberen, Rangers en zwarte beren. Het land dat The Last Frontier wordt genoemd.

Reis door het Amazonewoud

Mijn reis door het Amazonewoud. Door mijn journalistieke opleiding kreeg ik de kans om stage te lopen in Zuid-Amerika, meer bepaald in Suriname. Het werd mogelijk om samen met de plaatselijke organisaties door het amazonewoud te trekken en de problemen in kaart te brengen.

Wanneer je Suriname vanuit een vliegtuig bekijkt, zie je praktisch niets anders dan groen. Suriname bestaat dan ook voor negentig procent uit Amazonewoud. Hoewel overleven in het woud onmogelijk lijkt, leeft er toch een klein deel van de Surinaamse bevolking midden in die natuurpracht.

Tijdens deze lezing neem ik jullie dan ook mee naar Tepu, een Indiaans dorpje in het zuiden van Suriname, waar de milieuorganisatie 'the Amazon Conservation Team Suriname' (ACT) actief is. ACT heeft onder andere in Tepu verschillende projecten lopen om de cultuur en de tradities van het Indiaanse volk in stand te houden.

Daarna nemen we de Koriaal (een boot gehouwen uit een halve boomstam) langs de Saramaccarivier, waar de Saramaccaanse dorpen zich bevinden. Hugo Jabini, de woordvoerder van de vereniging van Saramaccaanse gezagsdragers (VSG) en zoon van de Kapitein (dorpshoofd) van het Saramaccaanse dorp New Aurora, vecht al enkele jaren samen met de VSG voor de Grondrechten van de Saramaccaners*. In het Saramaccaanse dorp Masiakiki wonen we een grote Kuuta of dorpsvergadering bij over de grondrechten, alwaar de verschillende Kapiteins van de dorpen samen komen.

Ook houden we even halt bij Radio Muje. Als enige radiozender in het binnenland is Radio Muje dan ook heel populair. Iedere avond stemmen meer dan 30 Saramaccaanse dorpen hun radio af op 104.1 FM 'Radio Muje'. De radiozender is het enige middel om de Saramaccaanse bevolking massaal te bereiken. Verschillende organisaties maken hier gebruik van om oproepen te doen en boodschappen van algemeen nut over

te brengen. Dit kan gaan over nieuwe landbouwtechnieken tot maatschappelijke thema's die leven onder de bevolking.

Deze twee groepen hebben gemeen dat ze lijden onder de grote multinationals die concessies* kopen van de Surinaamse overheid. Niet enkel lijden de bewoners van het amazonewoud hieronder, maar het Regenwoud wordt elke dag een stukje kleiner. Samen ijveren ze dan ook voor hun grondrechten te bekomen.

**Een Concessie is een Contract tussen bedrijf en regering om gedurende een bepaalde periode een stuk land te mogen ontginnen.*

**De Saramaccaners zijn nakomelingen van Marrons, gevlochte slaven die vooral in de tweede helft van de 17de eeuw de bossen van Suriname introkken en zich vestigden langs de Saramaccarivier.*

Els Beck

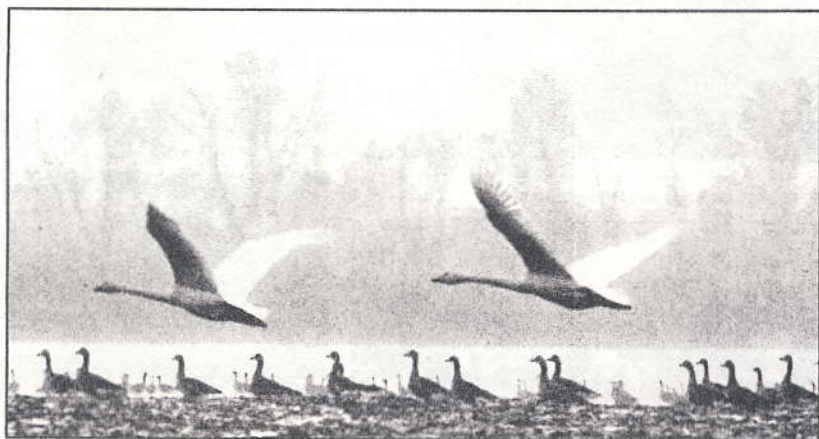

Vrienden van de natuur

ZWAAN

De grote zwanen gaan weer
ze verlaten een verwaarloosde
stad, een laf stuk riet,
en toch laten ze mij achter.
In de barre veronderstelling
dat ik niet van hen ben?
Ook al joeg de nacht mij met
mensenbloed: zwaan ben ik!
De parelmoeren oudheid
van een statige verenpracht
en de lange slagen tegen de wind in.

Paul van der Steen

Piniteut

Hoi piepers, imi's en andere,
Na die heerlijke vakantie is het terug school maar ook ... een nieuw JNM-jaar: JOEPIE!!!

Finale van de gouden gammel!

De stoere kampstier!

Het kamp in beelden

Verstopperkje in Antwerpen-Berchem.

De kampstier met zijn draadje! 't Is goe hé jom, zo nen kampstier!

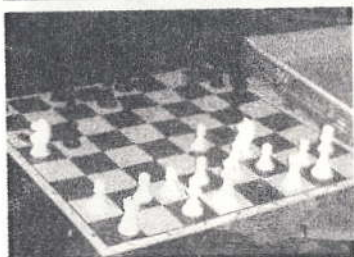
Louise met haar sprinkhaan en Nick met zijn wafel. Allee wat is dat toch voor een sprinkhaan.

Dikke berta aan het touw. Terwijl Lore nog net iemand probeert te vangen is de Lander er zonder kaka aan zijn brock van afgekomen. .

Die rare Tinne Segers toch!! Samen met Liezelotte het rare palmdrinkende zotte "geweld" van het kamp!

Als er niet werd geschaakt dan werd er gevier-op-een-rijd

2 dartelende stoere meiden , rollenbollen

Op vroegochtendtocht zijn ze niet moe, integendeel, ze zijn klaar om everzwijnen, bokken, geiten, schapen met horens, vossen en herten te gaan tikken. En om van de zonsopgang te genieten.

De gouden gammel; plezierig & berucht, Er wordt hier gestreden zoals dat van een JNM er wordt verwacht!! De ene speelt het tactisch de andere met zijn verstand op 0.

Wij groeten u, en tot de volgende!!

Zwaluwen van bij ons

De **Boerenzwaluw** is de meest algemene zwaluw. Ze is te herkennen aan de lange, diep gevorkte staart met lange spitse staartpennen. Ze heeft een donkere, metaalblauwe rug en een roodbruine keel en voorhoofd. De Boerenzwaluw komt hoofdzakelijk voor op het platteland. Ze bouwt een open gemetseld nest dat ze meestal in een stal op een oneffenheid bouwt. Zelden kan men zulk een nest vinden onder bruggen of overdekte plaatsen.

De **Huiszwaluw** heeft een opvallende witte stuit en een geheel witte onderzijde. De rug is blauwzwart gekleurd. De staart is kort en gevorkt. Ze bouwt eveneens een gemetseld nest, maar dit is in tegenstelling tot dat van de Boerenzwaluw gesloten. Elders ook onder bruggen en overhangende rotsen.

De **Gierzwaluw** behoort tot een geheel andere familie. Het is een geheel zwarte zwaluw met een witachtige kin. Ze heeft lange, sikkelvormige vleugels en een korte gevorkte staart. Het typische van deze vogel is het schel, doordringend, aanhoudend, gierend geluid dat deze vogel maakt. Je treft ze vaak aan op oude marktplaatsen in steden en dorpen.

De **Oeverzwaluw** is de kleinste Europese zwaluw. Je herkent ze aan de bruine rug en de witte buikzijde met bruine borstrand. Deze vogel komt hoofdzakelijk aan de waterkant voor. Om te broeden graaft ze nestgangen in steile wanden, wallen, oevers en dergelijke.

Naar waar trekken onze zwaluwen?

In tegenstelling tot de Engelse Boerenzwaluw trekken hun soortgenoten uit de lage landen niet naar Zuidelijk Afrika. Blijkbaar zijn de zwaluwen niet alleen trouw aan hun broedplaats maar ook aan hun overwinteringsgebied. Onze zwaluwen trekken in het najaar langs het Zuid Spanje en Marokko en via de kusten van de Atlantische Oceaan naar het gebied tussen de monding van de Niger en van de Zaire. Hier brengen ze de winter door in het tropisch regenwoud. De voorjaarstrek volgt een andere weg dan de najaarstrek. Ze trekken dan over de Sahelstreek en het westelijk deel van de Sahara naar de kusten van Algerije. Van daaruit vliegen ze over de Middellandse zee naar Zuid Frankrijk. Uiteindelijk, na een lange reis, keren ze tegen april terug naar hun broedgebied, hun stal, hun nest.

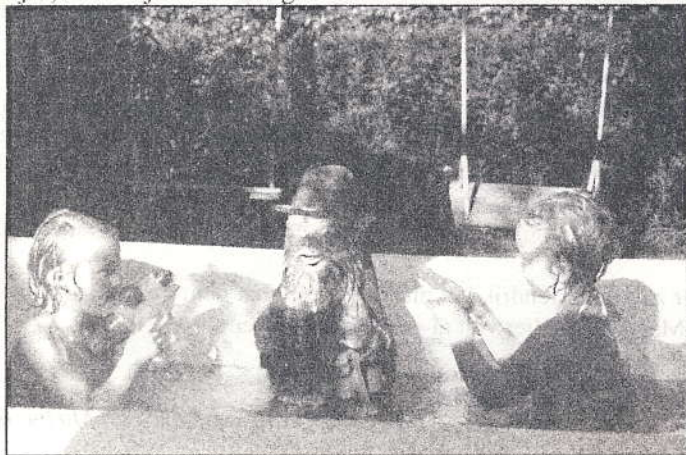
De tuinzwerver

Na het bezoek bij Jos en May en zijn verblijf in de Klapekster heeft de tuinzwerver post gevat bij ons in de tuin. Hier ontpopte hij zich als een ware kindervriend en waterrat!

Hij is wel een geniepigaard, want hij is in onze tuin binnengeslopen zonder dat we thuis waren. Hoe geraakt hij toch overal, vraagt men zich dan af? Ons ma schrok zich een hoedje toen ze bij ons de planten kwam gieten: in de tuin stond vanop de speeltoren van de kinderen een op het eerste zicht akelig manneke gewoon naar binnen te gluren! Bij nader inzien bleek hij best wel braaf en onschuldig. Of was dat ook maar een indruk?

Op de speeltoren van de kinderen voelde de tuinzwerver zich wel op zijn gemak: een dak boven zijn hoofd, een glijbaan waar hij af en toe af roetsjte en schommelen vond hij ook heel leuk. Als de kat van de burens te dicht bij kwam, had hij het wat minder breed. Toch blijft hij altijd glimlachen...

Veel zomerweer hebben we niet gehad deze vakantie, maar die enkele dagen dat het zwembad er stond, sprong hij als eerste in het water. Laura en Mirthe hebben hem zwaar onder schut genomen met hun waterpistooltjes, maar hij week voor geen meter!

Van water heeft hij duidelijk geen schrik. Alleen toen een zwembadvullende dolfijn in het water kwam, is hij er wijselijk uitgestapt. Daar komen anders brokken van...

Nu de dagen korten denk ik dat onze tuinzwerfer zijn naam eer zal aandoen en andere oorden zal opzoeken. Eens benieuwd waar hij terug zal opduiken! Hij heeft het ons nog niet verteld. Erg spraakzaam is hij immers niet.

Op één dag was hij bijzonder spraakzaam en vertelde hij over zijn privéleven. Zijn naam is Hendrik. Hij heeft ook nog familie rondzwerven: één van zijn neven heet Jerome en die heeft zelfs een eigen website. Kijk maar eens op www.travellinggnome.net. Jerome draagt altijd zijn zonnebril en heeft al ettelijke kilometers afgelegd, over verschillende continenten.

Zo ver zal onze Hendrik het niet brengen. Laat hem maar wat rondzwerven in de Markvallei. Hier valt al genoeg te beleven!

Geert, Katrien, Laura en Mirthe Brosens

J.N.M. Markvallei VZW

Liezelotte Brosens
(liezelotte.brosens@pandora.be)
Meerledorp 12
2328 Meerle
☎ 03/315.86.19

V.E.L.T. Noorderkempen VZW

Jan Horsten
Grote Plaats 33
2323 Wortel
☎ 03/314.22.55

Conservators :

Halsche Beemden (Minderhout)
Frankenberg (Meer)
Aschputten (Meer)

Jack Govaerts
(JackGovaerts@freeworld.be)
Donckstraat 12
2321 Meer
☎ 03/315.71.85

Paterswiel (Meersel-Dreef)

Drej Oomen (zie hoger)

Lange Beemden (Hoogstraten)

Stijn Leestmans (zie hoger)

Contactpersonen deelwerkgroepen van Werkgroep Natuurstudie :

VogelWerkGroep (V.W.G.)

Stijn Leestmans (zie hoger)

ZoogdierenWerkGroep (Z.W.G.)

Dimitri Van Pelt
Moerstraat 48
2320 Hoogstraten
☎ 0476/90.72.49

PlantenWerkGroep (P.W.G.)

Jack Govaerts
(JackGovaerts@freeworld.be)
Donckstraat 12
2321 Meer
☎ 03/315.71.85

Amfibieën-, Reptielen en Vissen
WerkGroep (A.R.V.W.G.)

Werkgroep ongewervelden

Bart Hoeymans (zie hoger)

Werkgroep Natuurfotografie

Wim Verschraegen (zie hoger)

NATUURWERKGROEP
MARKVALLEI

Reservatenfonds Markvallei
523-0453829-41

Foto's activiteiten NP Markvallei
Foto's werken De Klapekster
Foto's Reservaten in de Markvallei

: <http://activiteitenmarkvallei.spaces.live.com/>
: <http://natuurhuis.spaces.live.com/>
: <http://natuurgebiedenmarkvallei.spaces.live.com/>

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

36